

50. HAVLOVSKÉ AKTOVKY: A ČLOVĚK ..?

Tereza Sobotková

Prolog

Na stěnu prázdného jeviště se promítá video. Záběr se kroutí kolem vysokých oprýskaných zdí. Na několika drobných se cihlách lze ještě přečíst zašlá, sprejem vybarvená písmena. Dohromady dávají větu: Kdo jsem?

Věčná člověčí otázka. Nekonečný hon za podstatou.

1

Na jevišti se nachází po levé straně žebřík a u něj velký blikající reproduktor, ze kterého hraje beatová hudba. Někde vepředu dětský bazének s vodou. Stůl a židle. Na pravé straně matrace s dekou a polštářem. Kolem ze dvou stran zdi z lepenkové krabice.

Starší osoba: *Po celou dobu svých promluv stojí na jevišti na žebříku a tváří se velmi vážně. Na uchu handsfree. Oblek. Většinu času mluví zahleděn do tabletu v jeho rukou na kterém něco kliká.*

Tak ještě jednou
Znovu
Pěkně od začátku
Své zmatení Ten permanentní údiv
Už si nechej, někde v krabici
Sám pro sebe
Aby si po nich ostatní nemuseli dál rozdírat nohy
Korzuješ stále v jednom a tom samém kruhu
Motáš se jako nějaký alkoholik
Alkoholik to je člověk neschopný postavit se životu čelem
Ty vytřeštěné oči Na prázdno otvíraná ústa
Jako leklá ryba, které ještě pracují poslední nervové záškuby
Bereš si na slova zbytečně velké sítě
A když se ti konečně podaří jedno po druhém pochyťat
Postupně, a hlavně po ma louč ku, si je vkládáš do úst
Pomalu převaluješ na jazyku
Některá polkneš
Ta zbylá vyplivneš do velké kádě
Rozřízneš jejich trup
Vykucháš, jako tě táta kdysi učil rozřezávat těla mrtvých ryb
A zbavovat je vnitřností
Hlavně opatrně, pozor na žluč
Stačí zavadit, vyteče všude
A slova zhořknou
Jenže to už tu opět nikdo není
Proces je to tak dlouhý a úmorný
Komu by se chtělo čekat

Mladší osoba: *Nic neříká, na prázdno otevírá ústa. Mhouří oči. Jeho tělo zvláště zaškubává a provádí deformované pohyby.*

Starší osoba: Jak ti to jen vysvětlit
Když už je člověk jednou na světě
Musí to umět Umět pořádně být
O člověku to přece celé je

Mladší osoba: *Sedá si ke stolu, na kterém leží upečená ryba a příbor. Bere rybu do rukou. Následně vstává a opatrně rybu ponoří do dětského nafukovacího bazénku s vodou.*

Starší osoba: Dnes je to složité
Každý si dělá, co chce
Dokonce i počasí
Kdyby to alespoň byla řádně odvedená práce
Místo toho vidím jen samé třepotání ve vzduchoprázdnu
Chodíš ulicemi
Doma spíš
Nebo vypadáš jako alkoholik
Alkoholik to je člověk neschopný postavit se životu čelem

Mladší osoba: *Lehne si do postele u zdi lepenkové krabice. Oči až děsivě vytřeštěné. Po čase se v posteli začne převalovat.*

Starší osoba: Za takový třepotání ti nikdo nezaplatí
Člověk musí být z něčeho živ
Práce Pořádná práce
Dnes není čas na třepotání
Dnes není čas na čekání
Na po ma louč ké lovení slov
Dnes není čas na dlouhé přemýšlení
Ostatně
Nač bys jej potřeboval
K čemu to je
Peníze vyděláš prací Rukama Ne hlavou

Vzhlédne od tabletu, otočí hlavu doleva

Ivanko Ivanko ještě kávu

Odchází stejným směrem, kterým volal

Mladší osoba: *Ještě chvíli leží. Pak vstane a jde vypnout reproduktor. Místo něj umístí do prostoru aiolskou harfu, která díky větru začne hrát.*

Je třeba nechat se zmást
Provést dekonstrukci lidského tak velmi jistého postavení
Člověk je od přírody nucen adaptovat se na okolní prostředí
Jde o věc přežití
Ale co když je okolí pro duši natolik smrtící
Vysušuje ji A duše se scvrkává

Přechází k dětskému bazénku, vezme do rukou rozmělněnou rybu

Rozpouští se v umělém prostředí
Krása je protikladem užitečnosti
Honba za dokonalostí zabíjí Dokonalost značí konec pohybu
Snažíme se do této civilizace přizvat umělé mozky
Přitom není dostatečně uzpůsobená ani pro bytosti, které už tu jsou

Přechází ke zdi a začne na ni psát křídou nápis: „Pouze lidé mají plný, bohatý svět. Ostatní formy života, které se kolem nás svíjejí (zvířata), jsou světem chudé. A kameny nemají svět žádný.“

Heidegger.
Antropocentrismus zamořuje svět jako ta nejhorší chemická zbraň
Svět je přesně takový, jaký si ho lidé udělají
A právě člověk dává okolnímu světu smysl
Řekl člověk

Během historie zemského života došlo pětkrát k hromadnému vymírání druhů
Náš antropocén vibruje voláním po tom šestém

Člověk je ale od přírody nucen adaptovat se na okolní prostředí
Jde o věc přežití

*Jde si umíchat iontový nápoj, během toho technika přinese běžící pás.
Umíchaný nápoj celý rychle vypije, podá odcházejícím technikům také eolskou harfu. Zapne reproduktor, ze kterého začne hrát píseň I will survive. Vyleze na pás. Běží. Tato situace chvíli trvá.*

Opona

2

Prázdné místo. Spousta místa. Lavina prázdného prostoru. Ozvěna. Odrážející se od holých bílých zdí. Volný průchod. Mluvčím/jednajícím může být jakákoli forma AI.

Prázdná Holá
Nezaplněná

Kde asi skončilo křeslo To, co stávalo v rohu
Jak pokaždé krásně potichu zasténalo, když z něj *ten člověk* vstával
Zápach cigaretového popela, který jsem nikdy nepochopil
Nepochopil - ale ty *lidi*
Ten *člověk*

Pro pocit bezpečnosti nestačil mu pouze volný průchod
Člověka mohl ohrozit i malý obrázek pověšený na Zdi

Člověk roztřesenou rukou ohmatával holé zdi
Tetelil se nadšením, že zase jednou vyhrál
On Na To Vyhrál
Stačilo jen zbavit se všeho, co by vzplálo
A je to
Na nebezpečí v bezprostřední blízkosti nebyl nikdo zvědavý

Tak to bylo
A ten *člověk* ale vypadal klidně
Až spokojeně
Určitě věděl, co dělá
Ten *člověk* kontroloval všechny budovy v zemi. Určitě věděl, co dělá
Vypadal tak spokojeně
Tak klidně
Dbal o naši bezpečnost
Dbal o bezpečnost *lidi* v celé zemi

Není se čeho bát
Situace je stabilní *Rezonoval dozvuk ozvěny v prostoru*

3

Dusná země, kde stojí příbytky na ostrovech z odpadu. Krok zpět do listopadového dne roku 2012. Textilní továrna. Lavina šicích strojů. Jiskřící silové rozvody. Dusící horko.

Zvuky šicích strojů přehlušující se navzájem Nikdy nemohly přestat a nemohou přestat ani teď,
po takové době

Přístup do budovy býval umožněn jediným úzkým vchodem
Za ním následuje stejně úzké hrdlo chodby Zúžené je kvůli velkým skladům, kam se přemísťoval
ušitý textil
V žádném patře se pohled nezkrotí k protipožárnímu systému Žádný zde totiž neexistuje
Na pár místech lze narazit na hasicí přístroje s prošlým datem použitelnosti
Stejně s nimi nikdo neuměl zacházet

Je po 18. hodině
V továrně se vzněcuje oheň
Jen jediný zvuk se tu dal brát opravdu vážně Požární alarm
Nikoho z majitelů továren by nenapadlo odvádět těla od práce jen kvůli pouhým protipožárním
cvičením
Panikou vyprovokovaná těla se shlukují u dveří místností, odkud je zpátky zastrkují jiná těla,
přísnější
Sedněte si zpátky ke strojům a pokračujte v práci

Není se čeho bát

Situace je stabilní

Přísná těla ignorují pach spáleniny a křik vyděšených dělníků
Přísná těla *jen* uvolňují prostor chodeb pro vynášení ušitého textilu
Přísná těla *jen* plní rozkazy
Těla nemají finanční hodnotu

Z přístavu Čitagáon další ráno vyplulo sto dvacet tun nákladu
Všechny kusy textilu byly zachráněny

Není se čeho bát

Situace je stabilní

4

Následující repliky budou nahlas odříkávané scénické poznámky

Prázdná divadelní budova

Prázdné foyé

Prázdné hlediště

Jeviště se zdá zprvu prázdné, avšak při větším přiblížení lze postřehnout vybledlý hologram

Hologram, zdá se, něco hledá

Hologram listuje divadelními příručkami

Něco se mu nezdá

Hologram Hledá Konflikt

Kdyby měl hologram city, jistě by teď již vypadal velice zoufale

Chvíli to vypadá, že dostal nový podnět

Začne stavět do prostoru jeviště předměty a pozoruje vztah mezi nimi

Pozoruje vztah mezi nimi

Pozoruje vztah mezi nimi

Hledá vztah mezi nimi

Tato scéna trvá velmi dlouho

Opona

Epilog

Na stěnu prázdného jeviště se promítá video české političky v kostýmu hranolek. Záběry se střídají. Objeví se v nich například záznam reportáží z protestujícího Slovenska.

Rozbombardovaná města. Stav pitné vody v Ghaně kvůli těžbě zlata. Titulky novinových článků o stavu na polsko-běloruských hranicích vs. skutečné záběry chování pohraničních stráží. A další.

Kdo byl ten člověk?

Opona

Konec